

Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení

MV-generální ředitelství HZS ČR

Stanovení odvodů z peněžních náhrad za pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc – souhrnné stanovisko (2010)

Ministerstvu vnitra byla doručena žádost o zpracování stanoviska ve věci stanovení, způsobu a vyúčtování peněžních náhrad při aplikaci ustanovení § 14 odst. 4) písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, tj. při ukládání pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci.

Žádost vyřizoval odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (MV-GŘ HZS ČR).

K zajištění jednotného postupu ve věci vyúčtování odvodů z peněžních náhrad za pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc bylo rozhodnuto o uveřejnění obsahu stanoviska na internetových stránkách.

MV-GŘ HZS ČR České republiky požádalo při přípravě odpovědi o spolupráci příslušná ministerstva, jejichž působnosti se v souladu se zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, uvedená problematika dotýká (Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo zdravotnictví).

Na základě písemných vyjádření uvedených ústředních správních úřadů a uskutečněného pracovního jednání byly k problematice odvodů z peněžních náhrad za pracovní povinnost nebo výpomoc přijaty následující závěry.

Jak uvádí Ministerstvo financí ve svém stanovisku, je oblast daní z příjmů řešena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Pro realizaci je pak rozhodující ustanovení § 6 odst. 2 uvedeného zákona, podle kterého je poplatníkem daně z příjmů fyzických osob osoba pobírající příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky od plátce příjmu. Přitom podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., jsou příjmem ze závislé činnosti kromě příjmů ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru i příjmy z obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce.

Při zdanění příjmu ze závislé činnosti nebo funkčního požitku je třeba postupovat v souladu a podle § 38d zákona o daních z příjmů v případě zdanění příjmu srážkou podle zvláštní sazby (viz. § 6 odst. 4) resp. podle § 38h až 38l v případě, že se jedná o příjem, z něhož je plátce příjmu povinen srazit zálohu na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků.

Obecně lze uvést, že při zdanění příjmu (včetně peněžní náhrady za pracovní povinnost nebo výpomoc) se postupuje v souladu s ustanoveními zákona o daních z příjmu. Platí princip, že daň z peněžní náhrady za pracovní povinnost

nebo výpomoc odvádí příjemce, pokud nedošlo k dohodě s příkazcem, a to způsobem definovaným v zákoně.

V otázce veřejného zdravotního pojištění uvádí Ministerstvo zdravotnictví, že podle § 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je pojištěnec považován pro účely veřejného zdravotního pojištění za zaměstnance, pokud mu plynou nebo by měly plynout příjmy ze závislé činnosti nebo funkčních požitků zdaněné podle § 6 zákona o daních z příjmů (viz výše). V souladu s tímto ustanovením odvede plátce peněžní náhrady za osobu, které byla pracovní výpomoc uložena pojistné na veřejné zdravotní pojištění, a to v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Pouze pokud by se na tento případ vztahovala některá z výjimek uvedených v § 5 zákona č. 48/1997 Sb. (např. činnost na základě dohody o provedení práce nebo činnost na základě dohody o pracovní činnosti s příjmem nedosahujícím započitatelného příjmu ve výši 2.000,- Kč měsíčně), nejednalo by se z hlediska veřejného zdravotního pojištění o zaměstnance a pojistné na veřejné zdravotní pojištění by odváděno nebylo.

Ministerstvo práce a sociálních věcí z hlediska své působnosti uvádí, že pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc není zaměstnáním ve smyslu zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Příslušný orgán krizového řízení, který je povinen peněžní náhradu vyplatit, není z hlediska sociálního zabezpečení zaměstnavatelem fyzické osoby, které byla nařízena pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc. Orgán krizového řízení proto z uvedených peněžních náhrad neodvádí žádné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. V případě, že by osoba, která koná pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc pobírala podporu v nezaměstnanosti, nebude na ni krácena a bude tuto pobírat podle dosavadních podmínek.

Věříme, že uveřejnění tohoto stanoviska, které je výsledkem spolupráce výše jmenovaných ústředních správních úřadů, přispěje k objasnění problematiky odvodů z peněžních náhrad za pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc.